

C241 – ECO27

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

15 mei 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over inschrijvingen in cursussen om controle van de RVA te ontlopen	1
Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de slagkracht van het kenniscentrum Competento	3
Vraag om uitleg van de heer Gino De Craemer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over privéopleidingsbedrijven	5
Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toegang tot tewerkstellingsmaatregelen na een langdurige ziekteperiode	7
Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een toekomstplan voor werkgelegenheid op de luchthaven Brussel-Nationaal	8
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de taaleisen van Vlaamse bedrijven aan Waalse werkzoekenden	11
Vraag om uitleg van de heer Patrick De Klerck tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het tekort aan werknemers in de bouwsector	13

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandebroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over inschrijvingen in cursussen om controle van de RVA te ontlopen

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mijnheer de voorzitter, de afgelopen jaren heeft de overheid heel wat inspanningen geleverd om de werkloosheid te verminderen. Ik denk hierbij onder meer aan het stimuleren van opleidingen in het volwassenenonderwijs, aan basiseducatie, aan tweedekansonderwijs of aan hoger beroepsonderwijs. Veel mensen die eerder geen kansen hebben gekregen, krijgen alsnog de mogelijkheid een volwaardig diploma te halen.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) kan iemand verplichten zich bij te scholen en zodoende zijn kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Heel wat mensen grijpen deze kans met beide handen en zijn gemotiveerd om na de scholing in het arbeidscircuit te fungeren.

Helaas maakt een grote groep gebruik van deze opleidingsvormen om de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) te misleiden. Indien iemand zich voor een cursus of een opleiding inschrijft, gaat de RVA er immers van uit dat die persoon bereid is na zijn opleiding te gaan werken. Tijdens het studeren is er geen controle en bijgevolg ook geen kans dat de werkloosheidsuitkering wordt afgenomen. Door zich in te schrijven ontlopen heel wat mensen bewust controle. Hun motivatie is duidelijk elders te zoeken. Een cursus of een opleiding kan een lange periode behelzen. Bovendien blijft herinschrijving mogelijk.

Hoewel de scholen in principe de aanwezigheid controleren, blijft dit een groot probleem. Wat gebeurt er met de cursisten die de cursus na de pauze verlaten? Wat gebeurt er met misbruik van ziektebriefjes en met ongewettigde afwezigheden? Jaarlijkse discussies met de verificatiediensten tonen aan dat het registratiesysteem niet helemaal sluitend is. Bovendien is het aantal aanwezige studenten op de datum waarop wordt geteld bepalend voor de middelen die de instelling het volgend schooljaar zal ontvangen.

Het aanbieden van onderwijs kost de overheid heel veel geld. Indien de motivatie van de studenten oprecht is, wordt dit geld zeer goed besteed. Indien dit niet het geval is, gaat het om een grote kost waarvan de maatschappelijke meerwaarde in vraag kan worden gesteld.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van deze situatie? Zo ja, welke maatregelen hebt u in de loop van de voorbije legislatuur genomen om hier tegenin te gaan? Welke vorm van controle bestaat er om na te gaan of iemand daadwerkelijk een cursus of een opleiding volgt? Wie controleert deze mensen? Is er communicatie tussen de VDAB en de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) over de afwezigheid van VDAB-cursisten? Zijn er, indien misbruiken worden vastgesteld, voldoende sanctioneringsmogelijkheden?

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de voorzitter, de overheid heeft de afgelopen jaren heel wat inspanningen geleverd om de werkloosheid te doen dalen en heeft veel mensen kansen geboden een volwaardig diploma te halen of om zich op de arbeidsmarkt voor te bereiden. Het is normaal dat de VDAB iemand kan verplichten zich bij te scholen. Op die manier kan hij zijn kansen op de arbeidsmarkt immers vergroten.

Ik wil me aansluiten bij de vraag om uitleg van mevrouw Libert. Indien haar stelling klopt, is de situatie onrustwekkend en zijn maatregelen aan de orde. Ik ben benieuwd naar het antwoord van de minister. Hoe kunnen we dergelijke zaken in de toekomst vermijden? Is er een controlesysteem? Hoe verloopt de informatiedoorstroming naar de VDAB?

Wat de door mevrouw Libert reeds aangehaalde sanctioneringsmogelijkheden betreft, wil ik opmerken dat de VDAB momenteel meer dossiers met de vraag tot schorsing naar de RVA doorstuurt. Het gaat om de dossiers van werkonwilligen die niet op de vragen en de uitnodigingen van de VDAB reageren. Bij de RVA schort evenwel iets. Dit is misschien een heel ander dossier. We zien in elk geval geen stijging van het aantal schorsingen door de RVA. We stellen enkel vast dat de RVA het werk van de VDAB nog een tweede keer doet.

Mijnheer de minister, met betrekking tot de sanctioneringsmogelijkheden blijft ons standpunt ongewijzigd. Kunnen we het sanctioneringsbeleid niet regionaliseren en van de RVA naar de VDAB overhevelen?

De voorzitter: Minister Vandebroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandebroucke: Mijnheer de voorzitter, voor de duidelijkheid wil ik eerst vermelden dat het behoud van de werkloosheidsuitkering tijdens een opleiding en de vrijstelling van de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt tijdens een opleiding in hoofdzaak door de artikelen 91 tot en met 94 van het

koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering wordt geregeld. Het gaat hier, met andere woorden, om federale materie.

Belangrijk hierbij is of een opleiding al dan niet past in een traject naar werk. Is dit het geval en gaat het bijvoorbeeld over een beroepsopleiding die wordt georganiseerd door de VDAB of over een opleiding die wordt gesubsidieerd door de VDAB – het kan bijvoorbeeld gaan om een opleiding in een centrum voor volwassenenonderwijs – of over een individuele beroepsopleiding in een onderneming of over een studie met een volledig leerplan – zoals bijvoorbeeld voor verpleegkundigen –, dan sluit de VDAB met deze werkzoekenden een beroepsopleidingscontract af. In dat contract worden de rechten en de plichten verduidelijkt en is expliciet opgenomen dat de werkzoekende na deze opleiding, de beroepen waartoe deze opleiding voorbereidt, zal aanvaarden onder de toepassing van de regels van de passende dienstbetrekking.

Een van de plichten waaraan de werkzoekende moet voldoen is medewerking en dus aanwezigheid tijdens de opleiding. Voor beroepsopleidingen die door de VDAB zelf worden georganiseerd, wordt dit bijvoorbeeld gecontroleerd via een prikkaart. Wordt de opleiding door een gesubsidieerde partner georganiseerd, zoals bijvoorbeeld een CVO, dan geeft de CVO de aan- en afwezigheden door aan de VDAB. Indien de werkzoekende zijn plichten niet nakomt en hiervoor geen geldige reden heeft, dan zal er een transmissie naar de RVA gebeuren.

De feitelijke vrijstelling van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt gebeurt echter niet door de VDAB, maar door de RVA. De werkloze die een vrijstelling wil genieten, moet maandelijks een getuigschrift van aanwezigheid toevoegen bij de controlekaart. De RVA kan de vrijstelling intrekken indien blijkt dat de werkloze de activiteiten opgelegd door het programma niet regelmatig volgt. Of de RVA hier voldoende kan controleren en/of sanctioneren hoort tot de bevoegdheid van de federale minister.

Ik kan echter stellen dat voor wat betreft de opleidingen die passen in een traject naar werk, of ze nu al dan niet gebeuren met een door de RVA toegekende vrijstelling van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt, de VDAB erop toeziet dat een werkzoekende ook effectief aan de opleiding deelneemt en zo niet, een transmissie aan de RVA overmaakt. Voor wat de andere opleidingen betreft waarvoor de RVA een vrijstelling van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt toekent, dient u uw vraag aan mijn federale collega, mevrouw Milquet, voor te leggen.

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat ik inderdaad de vraag in het federale parlement moet laten stellen. Maar u hebt niet echt geantwoord op de vraag 'Wat met de

communicatie tussen CVO's en de VDAB?'. CVO's hebben liever een aantal studenten meer en zien daarvoor sommige zaken door de vingers of geven de cijfers niet onmiddellijk door aan de VDAB. Ze wachten liever tot ze de aantallen bereiken die ze nodig hebben om het jaar nadien subsidies te krijgen. Ze spelen soms een dubbel spel.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik meen dat ik er toch wel op heb geantwoord, maar misschien te principiële naar uw zin of naar uw verwachting.

Wat ik vooral heb willen duidelijk maken, is dat we hier twee verschillende concepten of twee verschillende administratief juridische figuren hebben, die wat door elkaar lopen in de beeldvorming.

Eén zaak is de RVA die zegt dat men niet beschikbaar hoeft te zijn omdat men een opleiding volgt of onderwijs volgt en dus een vrijstelling heeft. Dat is de RVA. De controle ligt volkomen bij de RVA. In de huidige stand van bevoegdheden, moet u dit met mevrouw Milquet bespreken.

Een andere zaak is de VDAB die zegt dat men best een opleiding zou volgen bij de VDAB of een CVO en daar een afspraak over maakt. De VDAB controleert dit tot en met. De VDAB ontvangt van het CVO de gegevens over die persoon.

Eigenlijk suggereert u dat een centrum voor volwassenenonderwijs daarmee sjoemelt. Dan zijn we echt bezig met schriftvervalsing. U zou mij zo'n geval moeten doorgeven om dit te illustreren, want in principe is dit systeem sluitend. Het gaat niet over de federale bevoegdheid om iemand vrij te stellen van beschikbaarheid, maar het gaat over de vraag of iemand aan het doen is wat wij hebben gevraagd, namelijk een opleiding volgen in dat CVO. Het CVO moet dat aan ons zeggen. Wat u suggereert, is dat het CVO ons de waarheid niet zegt. Het zou me eerlijk gezegd een beetje verbazen, maar als u er weet van heeft, dan moet u dat misschien onder gesloten omslag en buiten deze vergadering melden. Dan zal ik dat laten controleren.

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Wij hebben op Vlaams niveau blijkbaar geen mogelijkheden om te sanctioneren. Enerzijds heeft dit te maken met de komende onderhandelingen over regionalisering. Maar anderzijds kunt u er bij uw federale collega toch op aandringen om in te grijpen bij de RVA zodat men daar de nodige inspanningen doet.

De VDAB is een goed draaiende organisatie, maar de inspanningen die de VDAB doet, zijn niet zinloos maar minder nuttig als de RVA ze niet voortzet. Ik zou toch

aan u willen vragen om bij de federale minister aan te dringen om de RVA te controleren op zijn werk. De cijfers zijn duidelijk, de RVA doet zijn werk niet.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, er wordt hier een beeld geschetst alsof het merendeel van de mensen dat een cursus volgt, daar probeert onderuit te komen. Hoe sluitender de aanpak, hoe creatiever bepaalde mensen worden om er onderuit te geraken. Het zal een on-going proces blijven om daar antwoorden op te bieden.

De minister heeft in zijn antwoord gewezen op het beeld van de transmissies. Die gebeuren wel degelijk. 90 procent van de transmissies gebeurt naar aanleiding van het niet-opdagen op een eerste gesprek. Dat geeft toch een idee over de orde van grootte van het aantal mensen dat al dan niet systematisch probeert om onder de verplichting om aanwezig te zijn op een cursus, uit te komen. Laat ons een en ander in reële proportie zien.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de slagkracht van het kenniscentrum Competento

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de Vlaamse Regering en de sociale partners zijn de uitdaging aangegaan om een competentieagenda voor Vlaanderen uit te voeren tegen 2010, met nieuwe initiatieven en duidelijke engagementen. De competentieagenda moet bijdragen tot een duurzame en innovatieve groei waardoor werkzaamheid, inzetbaarheid en werkbaarheid fors worden verbeterd.

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2004-2009 kunnen we lezen: "Meedoen vereist een onderwijs gericht op talent- en competentieontwikkeling van alle leerlingen, leerkrachten en studenten. Zo zorgen we ervoor dat leerlingen zich goed voelen en verbeteren we de overgang van het onderwijs naar werk of de start van een onderneming."

In het actieplan Ondernemend Onderwijs van de ministers bevoegd voor Onderwijs en Ondernemen worden doelstellingen naar voren geschoven om meer jongeren aan te zetten om competenties van ondernemingszin te ontwikkelen en om de stap te zetten naar ondernemerschap. Het

gaat zowel om initiatieven van de overheid en het hoger onderwijs als om initiatieven van bedrijfsorganisaties. Ook bestaan er samenwerkingsverbanden waar diverse partners zich achter een initiatief zetten.

In het actieplan staat te lezen dat de bestaande initiatieven gestroomlijnd worden en dat anderzijds nieuwe initiatieven ook een duidelijke plaats moeten krijgen. Het kenniscentrum Competento biedt op zijn website een inventaris aan van de diverse bestaande initiatieven.

Syntra Vlaanderen neemt sinds juli 2006 de rol op van draaischijf voor ondernemersvorming. De expertise van Syntra Vlaanderen werd en wordt ingezet om een online kenniscentrum op poten te zetten dat versnippering van het aanbod moet tegengaan en lacunes moet opsporen. Ook dient het specifieke initiatieven te nemen om kansengroepen warm te maken voor ondernemerschap.

Het kenniscentrum Competento biedt ondersteuning bij het wegwijs maken in het heel diverse aanbod van initiatieven in het kader ondernemerschap/ondernemingszin. De website www.competento.be biedt de betrokkenen bij vorming, onderwijs en opleiding de mogelijkheid om op een gestructureerde manier informatie te vinden over het aanbod, maar ook concreet lesmateriaal en een kalender van specifieke initiatieven.

De keuze om binnen het opleidingsbedrijf Syntra een kenniscentrum over onderwijs en ondernemen te ontwikkelen, was een weloverwogen keuze waar we met de Open Vld nog steeds achter staan. De coördinerende rol van Competento moet verder worden gezet. Wel horen we uit het werkveld soms kritiek dat het kenniscentrum te weinig slagkrachtig is, dat de middelen beperkt zijn en dat de samenwerking met het regulier onderwijs moeilijk verloopt.

Mijnheer de minister, hebt u reeds een evaluatie gemaakt van de werkzaamheden van het kenniscentrum Competento en zijn website? Welke maatregelen hebt u genomen om de samenwerking van de verschillende onderwijsinstellingen en het kenniscentrum te optimaliseren? Hebt u stappen ondernomen om de slagkracht van Competento te verbeteren door bijvoorbeeld de financiële middelen op te trekken of het personeelskader uit te breiden?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in 2006 kreeg Syntra Vlaanderen de functie van draaischijf ondernemersvorming toegewezen. Hiermee beoogde ik meer inzicht te krijgen en te geven in de vele initiatieven op dit vlak. Ik wenste meer aansluiting te realiseren tussen vraag en

aanbod en zo meer effect te genereren, en ook lacunes in het aanbod op te sporen.

Een gestructureerd overzicht van informatie binnen het kenniscentrum Competento moest deze doelstellingen mee helpen realiseren. Het kenniscentrum moest impulsen geven naar de praktijk, maar was ook goed geplaatst om beleidsadviezen te formuleren. Zonder een uitvoerige evaluatie van het kenniscentrum voor handen te hebben, denk ik dat er tot op heden binnen het kenniscentrum inspanningen geleverd zijn om de dynamiek rond ondernemersvorming aan te zwengelen. De komende maanden zal het er evenwel op aankomen de hoeveelheid informatie nog verder te stroomlijnen en de verworven kennis naar een hoger niveau te tillen door analyses te doen in functie van de hogervermelde doelstellingen.

Ik heb er evenwel begrip voor dat het voor Competento niet zo eenvoudig is om de stroomlijning onder de vele aanbieders van ondernemerschapinitiatieven te verhogen. Iedere aanbieder gelooft in de eigen acties. De eigen sturing daarvan opgeven, is dan ook niet vanzelfsprekend. Toch is er vooruitgang. Zo bundelden recent de vzw Vlaamse Jonge Ondernemingen (Vlajo) en het Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kaderleden (VKW) hun initiatieven. Er is dus wel degelijk progressie. Om een idee te geven van de huidige werking van het kenniscentrum kan ik u enkele rudimentaire gegevens bezorgen. Ik zal u straks de schriftelijke voorbereiding van mijn antwoord meegeven waarin u deze kunt vinden. U vindt er de resultaten van de monitoring van het kenniscentrum en de evolutie van de bezoekersaantallen.

Sinds juli 2007 liggen de bezoekerscijfers van de website in stijgende lijn. In de periode februari-april 2008 kennen we een stabilisatie van bezoekers van rond de 1650 unieke bezoekers, in tegenstelling tot dezelfde periode 2007 toen we een terugval kenden. Evenementen als de Ondernemersklasseweek geven een stijging, schoolvakanties zorgen dan weer voor minder bereik. Voor de nieuwsbrief zijn er momenteel ruim 450 inschrijvingen.

Dagelijks worden via een nieuwsfilter alle berichten die in de pers verschijnen omtrent ondernemerschap in Vlaanderen verzameld en met een link op de site geplaatst. Per week worden gemiddeld drie nieuwe berichten over ondernemersvorming in Vlaanderen onder de aandacht gebracht. Verder beschikt Competento over een uitgebreide databank van rapporten en beleidsdocumenten.

Competento werkt niet alleen virtueel, het kenniscentrum gaat ook in op vragen om fysiek met een infostand aanwezig te zijn op evenementen, bijvoorbeeld beurzen gericht naar het onderwijsveld.

Verder speelt het kenniscentrum een trekkersrol in de jaarlijkse Ondernemersklasseweek. Die wordt georgani-

seerd in overleg met de pedagogische begeleidingsdiensten van de onderwijsnetten en aanbodverstrekkers inzake ondernemersvorming. In vergelijking met 2007 was er in 2008 een stijging van het aantal betrokken scholen en leraren. Ik heb hier cijfers op basis van voorlopige en onvolledige monitoringgegevens. In de scholen steeg het bereik van 332 in 2007 naar 686 in 2008. Voor de leraren steeg het bereik van 1002 in 2007 naar 2964 in 2008.

Via de organisatie van de jaarlijks wederkerende Ondernemersklasseweek is de samenwerking tussen het kenniscentrum en alle betrokken stakeholders gegroeid, ook met de onderwijswereld. Minstens halfjaarlijks organiseert Syntra Vlaanderen overleg met het netwerk van aanbieders van initiatieven en het onderwijsveld. Tussentijds vindt er ook overleg met de pedagogische begeleidingsdiensten plaats. Om de afstemming tussen het kenniscentrum, de aanbieders van initiatieven en onderwijs verder te versterken, introduceerde Syntra Vlaanderen het thema binnen de raad van bestuur van de dienst Informatie Vorming en Afstemming (DIVA). Er werd beslist om hierrond een structureel leernetwerk op te starten voor het einde van dit schooljaar.

In het akkoord rond de competentieagenda tussen het onderwijskoepels, het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse interprofessionele sociale partners zit ook een actiepakket rond 'ondernemend onderwijs'. Verschillende acties liggen momenteel voor bespreking en verdere concretisering voor. In deze context wil ik ook de rol en het functioneren van het kenniscentrum ter sprake brengen. Zo is het bijvoorbeeld mijn wens dat ondernemersinitiatieven binnen het onderwijs niet beperkt blijven tot het handelsonderwijs, maar dat ook leerlingen en leerkrachten binnen andere studierichtingen van dit aanbod kunnen proeven. Ik vroeg de verschillende betrokkenen bij de competentieagenda, in het bijzonder de onderwijspartners, alvast feedback te geven op het kenniscentrum zoals dit vandaag bestaat. Ik hecht veel belang aan hun oordeel, en wil in een volgende stap met hen bekijken hoe zij de banden tussen het kenniscentrum Competento en de onderwijsinstellingen mee kunnen versterken.

Bij de toekenning van de functie van 'draaischijf ondernemersvorming' in 2006 heb ik aan Syntra Vlaanderen bijkomende middelen ter beschikking gesteld. Met name voor de ontwikkeling en het beheer van het kenniscentrum heb ik in 1 VTE voorzien. Nadien heb ik het beheer van het kenniscentrum als operationele doelstelling opgenomen in de beheersovereenkomst van Syntra Vlaanderen. Ik ga ervan uit dat het agentschap deze doelstelling waarmaakt binnen de huidige contouren van haar dotatie en personeelskader. Het agentschap staat immers niet alleen in deze opdracht. Zij kan zich beroepen op een uitgebreid netwerk van contacten. Dit was precies de reden om het kenniscentrum te installeren binnen de schoot van het agentschap.

Dit alles neemt niet weg dat er ruimte is voor verbetering, zoals ik in mijn vorige antwoorden al heb laten verstaan. Het agentschap nam het engagement verbetervoorstellen rond het kenniscentrum uit te werken, precies om de slagkracht te verhogen. Ik verwacht die voorstellen nog voor het zomerreces. Ik zal u mijn schriftelijk antwoord laten bezorgen met inbegrip van de boardtabel van Competento met allerlei interessante gegevens.

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Het was veel informatie. Ik zal het eerst allemaal nalezen. Ik zal de evaluatie afwachten en hier misschien later op terugkomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gino De Craemer tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over privéopleidingsbedrijven

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, op het vlak van opleidingsdeelname doet Vlaanderen het ten opzichte van de EU-25 niet zo goed. Het aandeel participanten aan levenslang leren bij werkenden en werkzoekenden daalde in 2006 tot 8,4 procent tegenover een Europees gemiddelde van 10 procent. De Europese doelstelling van 12,5 procent die in 2010 behaald moet worden, is dus nog lang niet in zicht.

Nochtans hebben we alle beschikbare arbeidskrachten nodig om de vergrijzing op te vangen. Levenslang leren is in deze zeer belangrijk om de arbeidskrachten blijvend te kunnen inzetten op de arbeidsmarkt! Enerzijds versterkt levenslang leren de positie van de werknemer op de arbeidsmarkt, anderzijds is de nood aan geschoold personeel zeer groot. Komt daarbij dat competenties steeds belangrijker worden.

Een groot deel van de opleidingsmarkt wordt vandaag ingenomen door publieke diensten als de VDAB en Syntra. Op de privémarkt is er echter nog heel wat expertise aanwezig die vandaag nog onbenut blijft. De sector van de opleidingsbedrijven kenmerkt zich door een grote diversiteit in het aanbod en een doorgedreven specialisatie in diverse sectoren. In tegenstelling tot Vlaanderen wordt in landen als Nederland en Zweden de kennis en ervaring van die privéopleidingsbedrijven wel volop aangesproken.

Federgon Opleiding, de koepel van de privé- en commerciële opleidingsbedrijven, pleitte in De Standaard van 27 februari 2008 voor een betere erkenning van deze sector en vroeg om een echt beleid inzake levenslang leren.

Volgens Federgon is het beleid inzake opleiding te veel gericht op aanbod. Hoe staat u tegenover deze opmerking? Wat wordt vandaag ondernomen om een meer vraaggestuurd beleid te stimuleren? Hoe evalueert u deze initiatieven? Acht u bijsturing nodig?

De opleidingsmarkt blijkt vandaag niet transparant en weinig overzichtelijk. Welke maatregelen werden of worden genomen om een meer doelmatige en transparante opleidingsmarkt te realiseren? Hoe evalueert u deze initiatieven en zijn bijkomende maatregelen nodig?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de voorzitter, de discussie over participatie en opleiding kwam al regelmatig aan bod in deze commissie. Zonder in te gaan op de problematiek over aanbod- of vraaggericht, wil ik eraan toevoegen dat de participatie inderdaad afneemt. Maar er is ook nog een tweede probleem, een scheef-trekking. De bedoeling van de opleiding was de lager geschoolden op te trekken, terwijl men vaststelt dat het altijd de beter geschoolden zijn die participeren aan opleidingen.

Mijnheer de minister, er zijn bijsturingen geweest. Hoe staat het daarmee? Is er een nivellering? Komen lager geschoolden meer aan bod dan vroeger, of is het nog altijd zo dat de hoger geschoolden massaal participeren aan de opleidingen, terwijl de lager geschoolden afhaken?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, vooreerst zou ik willen bevestigen dat uit verschillende studies bleek dat een belangrijk knelpunt voor het verhogen van de participatie aan levenslang leren de lage bereidheid van actoren aan de vraagzijde is. Zowel werkgevers als individuele werknemers zijn minder bereid middelen te besteden aan opleiding en vorming.

De Vlaamse overheid besliste daarom om niet enkel te investeren in een ruim opleidingsaanbod door een aantal publieke opleidingsverstrekkers, zoals VDAB en Syntra, maar besliste in 2003 om ook een aantal vraaggestuurde instrumenten in te zetten. Enerzijds gaat het om opleidings- en begeleidingscheques voor werknemers en anderzijds het Budget voor Economisch Advies (BEA) en de ESF-oproep opleidingen voor bedrijven, om werknemers en werkgevers minstens over de financiële drempel heen te helpen.

De afgelopen jaren is het bereik van de opleidings- en begeleidingscheques voor werknemers zeer sterk toegenomen. In 2005 werden 214.149 cheques aangevraagd, in 2006 233.835. Doorheen het jaar 2007 werden 250.130 cheques aangevraagd.

Ook het BEA kent een stijgend bereik. Uit cijfers van het Departement Economie blijkt dat voor de pijler opleiding binnen BEA in 2006 projecten van 5403 bedrijven werden goedgekeurd en in 2007 van 10.008 ondernemingen. In de eerste drie maanden van 2008 vroegen al 3934 ondernemingen middelen aan voor een opleidingsproject.

Ook het budget dat werd besteed aan de opleidingsprojecten steeg van 4.461.000 euro in 2006 naar 6.333.000 euro in 2007. Ik rond een beetje af. De gemiddelde subsidie per onderneming daalde wel van 825 euro naar 632 euro in 2007.

Vijf jaar na de lancering van het stelsel worden de verschillende financiële incentives voor werknemers en werkgevers opnieuw onder de loep genomen. De Vlaamse sociale partners hebben zich in de competentieagenda geëngageerd om de huidige incentives voor competentieontwikkeling te benchmarken met stelsels uit andere EU-landen, om van daaruit beleidsvoorstellen te formuleren. Die studieopdracht werd toevertrouwd aan het Steunpunt Werk en Sociale Economie, meer bepaald aan een onderzoeksequipe onder leiding van professor dr. Luc Sels. De resultaten van dit onderzoek worden verwacht in juni 2008. De Vlaamse interprofessionele sociale partners zullen met deze resultaten aan de slag gaan en brengen hierover in het najaar van 2008 een advies aan de Vlaamse Regering uit. Ik zal deze adviezen grondig bestuderen en dan beslissen over een eventuele bijsturing.

De transparantie van de opleidingsmarkt wordt mede bepaald door de helderheid van de loep waardoor men ernaar kijkt. Men kan de opleidingsmarkt in kaart brengen door verschillende kwantitatieve indicatoren te hanteren, onder meer het aantal cursisten, het aantal cursussen, het aantal deelnemersuren en de budgetten. Ook een analyse van de effectiviteit van de opleidingen van de verschillende opleidingsverstrekkers is een element dat leidt naar meer transparantie en biedt ook zicht op de doelmatigheid van de opleidingsmarkt. Al naargelang de gehanteerde indicatoren wijzigen de verhoudingen tussen de private en publieke opleidingsverstrekkers.

Structureler onderzoek is de hefboom om een beeld te krijgen van de opleidingsmarkt vanuit diverse invalshoeken, maar kan vooral evoluties aangeven en duiden. Een voorzet hiertoe is gegeven binnen het onderzoek van Vlerick Leuven Gent Management School over de opleidingsmarkt in Vlaanderen. Dit onderzoek laat naast het publieke opleidingsaanbod ook een zeer divers landschap van commerciële en niet-commerciële niet-publieke spelers zien.

Een cijfermatige indicatie van de verdeling publiek/niet-publiek aanbod vinden we in de Continuing Vocational Training Survey-enquête (CVTS) van 2005. Die toont aan dat ondernemingen voor de opleiding van hun werknemers vooral een beroep doen op particuliere opleidingsinstellingen. Van alle opleidingsuren in bedrijven die in 2005 door externe opleidingsverstrekkers werden verzorgd, namen particuliere opleidingsinstellingen 44 percent voor hun rekening en werd 12,8 percent ingenomen door particuliere ondernemingen, wiens hoofdactiviteit niet bestaat uit het organiseren en geven van opleidingen. In totaal werd dus 56,8 percent van de opleidingen aangeboden door private spelers ten opzichte van 12,3 percent door publieke opleidingsverstrekkers en 8,6 percent door sectorale opleidingsinstellingen.

Ook binnen de vraaggestuurde stelsels krijgen we een indicatie over de verdeling publiek/niet-publiek. In het kader van de opleidingscheques voor werknemers zijn in Vlaanderen begin 2008 ongeveer 2100 opleidingsverstrekkers erkend. Ongeveer 1200 hiervan zijn privéopleidingsinstellingen die opleidingen aanbieden op commerciële basis. De rest zijn publieke en semi-publieke instellingen.

In het kader van BEA zijn begin 2008 in totaal 1666 erkenningen gegeven. 1429 erkenningen betreffen private opleidingsverstrekkers. Het Departement Economie kan nog bijkomende gegevens aanleveren over de private opleidingsverstrekkers: 74 percent van de projecten lopen bij private opleidingsverstrekkers, en zij vertegenwoordigen 84 percent van het budget. Het is een heel belangrijke doelstelling voor de overheid om een nog transparantere opleidingsmarkt te creëren, waarin kwaliteit voorop staat en vraag en aanbod op elkaar aansluiten.

Via de vraaggestuurde stelsels doen we dat tot op zekere hoogte. U hoort dat ik voorzichtig ben. We leggen in deze context minimale vereisten vast: als een opleidingsverstrekker in het kader van de opleidingscheques voor werknemers of het BEA erkend wil worden, moet die opleidingsverstrekker aantonen te beschikken over een kwaliteitslabel.

Verder zal de kwalificatiestructuur die wij aan het bewerken zijn binnen het Departement Onderwijs in overleg met Werk, voor meer duidelijkheid en transparantie zorgen. U weet wat ik daarmee bedoel. Kwalificaties zijn een formeel erkend geheel van competenties. Ze tonen welke competenties vereist zijn voor de toegang tot een beroep of een bepaalde onderwijsopleiding. Kwalificaties krijgen vervolgens een plaats in de kwalificatiestructuur, waardoor ze onderling vergeleken kunnen worden. Aangezien kwalificaties eenduidig zullen worden beschreven, zal het voor een individu ook duidelijker en transparanter worden welke leerwegen leiden tot welke kwalificaties en welke

kwalificatiebewijzen. Het lijkt me een interessante piste om te onderzoeken op welke manier dit ambitieuze project ook een rol kan spelen in het transparant maken van de globale opleidingsmarkt.

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Het bevatte heel wat cijfers, en ik zal die uiteraard straks bekijken. Het belangrijkste is te horen dat er heel wat inspanningen gebeuren vanuit de overheid, ook ten aanzien van de vraaggestuurde opleidingen. We zien het aantal opleidings- en begeleidingscheques stijgen bij werknemers, en anderzijds gebeuren er ook inspanningen voor de werkgevers. Het bereik wordt beter, zowel aan de kant van de werknemers als aan de kant van de werkgevers. Dat is positief om vast te stellen.

Om de transparantie te verhogen worden ook de nodige inspanningen gedaan. Zoals u zegt moeten we het inzake transparantie bij de opleidingsmarkt vooral hebben over kwaliteit, dat is van primordiaal belang, naast het op elkaar afstemmen van vraag en aanbod.

Mijnheer de minister, ziet u in de toekomst eventueel een evolutie inzake samenwerking tussen de publieke en de privésector?

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is een heel brede vraag. Er is heel wat van het opleidingsgebeuren waarbij de publieke sector, met name de VDAB, samenwerkt met private partners. Ik heb er absoluut geen probleem mee dat ook scholen of centra voor volwassenenonderwijs op contractbasis dingen doen voor private partners, ondernemingen bijvoorbeeld. Die dingen zijn wel in beweging. Het is een zeer kort antwoord, maar uw vraag verrast me door haar algemeenheid.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Ik begrijp dat de minister niet over die gegevens beschikt omdat de vraag niet vooraf was ingediend. Misschien kunnen we daar bij de evaluatie van de tewerkstellingsmaatregelen op terugkomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toegang tot tewerkstellingsmaatregelen na een langdurige ziekteperiode

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de bekommernis in mijn vraag is al regelmatig gesignaleerd door mensen uit het werkveld.

Voor de berekening van de duurtijd dat men moet ingeschreven zijn als niet-werkende werkzoekende om toegang te krijgen tot tewerkstellingsprogramma's, worden de periodes van arbeidsongeschiktheid maar gelijkgesteld als men vooraf ingeschreven was bij de VDAB als niet-werkende werkzoekende. Men moet dus ingeschreven zijn voor men ziek is geworden vooraleer de periodes kunnen worden gelijkgesteld.

Dat is een probleem. Iemand is na een langdurige ziekteperiode sowieso al gehandicapt om terug op het werk te komen, maar doorgaans heeft hij zijn werk verloren omdat hij definitief ongeschikt is voor die bepaalde job. Hij moet op de arbeidsmarkt gaan zoeken naar een andere job. Dan blijkt dat hij niet in aanmerking komt voor een tewerkstellingsmaatregel omdat hij voor hij ziek werd, niet ingeschreven was als niet-werkende werkzoekende omdat hij toen nog tewerkgesteld was.

Mevrouw Cindy Franssen heeft u daar in het begin van dit jaar een schriftelijke vraag over gesteld. U hebt toen geantwoord dat er zoveel mogelijk moet worden voorzien in een gelijkstelling van de periodes van inactiviteit en dat men geen obstakels mag opwerpen om de toegang naar bepaalde tewerkstellingsprogramma's voor mensen die uit de arbeidsongeschiktheid komen, op te werpen. U hebt daarbij verwezen naar de federale regelgeving, maar eigenlijk zit in de Vlaamse regelgeving ook nog wat ruimte om bij te sturen. Mensen die hun job verliezen na een lange periode van afwezigheid wegens ziekte, komen op dit ogenblik niet in aanmerking voor bepaalde tewerkstellingsmaatregelen omdat ze niet ingeschreven waren als niet-werkende werkzoekende. Mij lijkt een eenvoudige bijsturing in de Vlaamse regelgeving mogelijk, waarbij men voor die mensen de toegang kan vergemakkelijken.

Mijnheer de minister, bent u bereid om in de uitvoeringsbesluiten voor de toegang tot verschillende gesco-tewerkstellingen (gesubsidieerde contractuelen), de resterende DAC-projecten (derde arbeidscircuit) en de nieuwe projecten lokale diensteneconomie, de toegang voor niet-werkende werkzoekenden na een ziekteperiode te vergemakkelijken? Kunnen voor de bepaling van de vereiste duurtijd die men ingeschreven is als niet-werkende werkzoekende, ook de periodes van arbeidsongeschiktheid gelijkgesteld worden voor iedere werkzoekende die bij het aanvatten van een tewerkstelling, namelijk als ze uit een ziekteperiode komen omdat de adviserende geneesheer hem of haar terug aan het werk stuurt, ingeschreven is als niet-werkende werkzoekende bij de VDAB?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik deel de bezorgdheid van de heer Laurys over de precaire positie op de arbeidsmarkt van werkzoekenden die voordien langdurig ziek waren.

Zoals aangegeven in mijn antwoord op de schriftelijke vraag waarnaar u verwijst, maakt de doelgroep van langdurig zieken deel uit van de maatregelen die de Vlaamse Regering neemt voor de doelgroep van personen met een arbeidshandicap. Het begrip ‘arbeidshandicap’ wordt immers omschreven als “elk langdurig en belangrijk probleem van deelname aan het arbeidsleven dat te wijten is aan het samenspel tussen functiestoornissen van mentale, psychische, lichamelijke of zintuiglijke aard, beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en persoonlijke en externe factoren”.

Langdurig zieken kunnen zich bij de VDAB ook als vrije werkzoekenden inschrijven. Op die manier kunnen ze gebruik maken van de gratis dienstverlening en van de speciale vormen ondersteuning voor mensen met een arbeidshandicap binnen de trajectwerking voor werkzoekenden.

Wat de toegang tot de door de heer Laurys aangehaalde tewerkstellingsmaatregelen betreft, klopt het dat enkel periodes van ziekte tijdens een periode van inschrijving als niet-werkend werkzoekende bij de VDAB voor de tewerkstellingsprogramma's worden gelijkgesteld. Van langdurig zieken die niet als niet-werkend werkzoekende bij de VDAB zijn ingeschreven, wordt verondersteld dat ze niet beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt. Ze worden dan ook niet gelijkgesteld.

In het kader van het Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering-onderzoeksprogramma (VIONA-onderzoeksprogramma) is het Centrum voor Sociaal Beleid in Antwerpen de opdracht gegeven een onderzoek naar de problematiek van inactiviteitsvallen uit te voeren. Het gaat hier hoofdzakelijk om inactiviteitsvallen waarvoor in overleg met de federale overheid een oplossing moet worden gezocht. De problematiek van de toegang van langdurig zieken tot de arbeidsmarkt komt hierbij eveneens aan bod. Aangezien dit onderzoek wellicht in juni 2008 van start zal gaan, zijn nog geen resultaten beschikbaar.

Zoals ik in mijn antwoord op een vraag om uitleg van mevrouw Franssen al heb aangegeven, ben ik ervoor gewonnen de toestroom van langdurig zieken naar de arbeidsmarkt en bijgevolg ook naar de tewerkstellingsmaatregelen zoveel mogelijk te bevorderen. In functie van de resultaten van het VIONA-onderzoek zal ik zeker niet nalaten te onderzoeken op welke manier de tewerkstellingsmaatregelen voor langdurig zieken toeganlijker kunnen worden gemaakt. Ik denk hierbij in het bijzonder aan het rekening houden met periodes van gelijkstelling.

Aangezien ze slechts een dag inschrijving als niet-werkend werkzoekende moeten bewijzen, geldt het probleem van de gelijkstelling voor een aantal categorieën van personen minder. Het gaat hier om kandidaat-gesco's voor onderwijsprojecten en voor projecten buitenschoolse kinderopvang, voor personen die tot de kansengroepen op de arbeidsmarkt behoren en voor gesco's of DAC'ers in een knelpuntberoep.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: We zullen op de resultaten van het onderzoek wachten. Ik hoop dat met deze concrete vraag rekening zal worden gehouden.

Het argument dat langdurig zieken zich als vrije werkzoekende kunnen inschrijven, is in feite geen argument. Iemand die ziek wordt terwijl hij werkt, denkt er niet aan zich in te schrijven. Hij kan op voorhand niet weten hoelang hij afwezig zal blijven. Pas op het ogenblik dat de adviserend geneesheer van de mutualiteit verklaart dat hij opnieuw zou moeten gaan werken en hij niet terug naar zijn werk kan, rijst een probleem. Na afloop van zijn ziekteperiode moet hij plots werk zoeken. Ik denk niet dat de inschrijving als vrije werkzoekende een oplossing biedt.

Voor het overige hoop ik dat de mensen van de VIONA-werkgroep met deze specifieke vraag rekening zullen houden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een toekomstplan voor werkgelegenheid op de luchthaven Brussel-Nationaal

De heer Eric Van Rompuy: De Kamer van Koophandel (Voka) heeft, in samenwerking met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding en Actiris (de Brusselse dienst voor arbeidsbemiddeling), de JOBDAY Brussels Airport georganiseerd. Hier zijn meer dan 5000 bezoekers op afgekomen. De minister heeft de persvoorstelling trouwens zelf bijgewoond. Een vijftigtal bedrijven hebben ongeveer 1100 vacatures aangeboden.

Mijn vraag om uitleg heeft betrekking op de luchthaven in zijn geheel. Een studie van IDEA Consult voorspelt een verdubbeling van de directe tewerkstelling op de luchthaven van 20.000 tot 40.000 mensen. Op termijn zou de indirecte tewerkstelling in de luchthaven

in de brede zin van het woord van 70.000 tot 150.000 jobs stijgen.

Tijdens de JOBDAY Brussels Airport heeft de minister verklaard dat we zo veel mogelijk mensen de kans moeten bieden op het enorme groeipotentieel van de luchthaven in te spelen. Ik heb daar zelf een uurtje rondgelopen. Ik heb veel mensen van buitenlandse origine gezien. Al die Afrikanen en Aziaten stonden bij de ingang en bij de stands van de bedrijven in de rij. Het gaat hier vooral om mensen uit Brussel. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ligt de werkloosheidsgraad enorm hoog. Dit geldt zeker voor de populatie die op deze jobbeurs aanwezig was. Ik weet niet of het om Belgen of om asielzoekers ging. Ik heb daar geen zicht op. Ik heb daar in elk geval weinig Vlamingen of Franstaligen gezien. Meestal ging het om mensen van buitenlandse origine.

De minister heeft het idee geopperd een 'coalition of the willing' te organiseren. De VDAB zou het talenbeleid onder de loep nemen. In juni 2008 moet dit tot een concreet talenactieplan voor de luchthaven leiden. Hij heeft tevens verklaard dat hij overleg met de Vlaamse Luchthavencommissie zou plegen om de tewerkstelling op de luchthaven te stimuleren. Veel jobs op de luchthaven zijn deeltijds. Vaak gaat het om nacht- of ploegenarbeid. Dit heeft niet alleen met de nachtvluchten te maken. De luchthaven vergt in het algemeen een grote flexibiliteit.

Voor de streek van Zaventem is er een enorme potentiaal die nog niet volledig benut is. Het valt me elke dag op dat er een groot potentieel aan werk is. Ik ben schepen in de gemeente. We kunnen nog een aantal grote bedrijventerreinen ontwikkelen, maar de vraag is 'voor wie en voor wat'. Er is nog een groot terrein langs de Woluwelaan op de Lozenberg, dat we kunnen ontwikkelen en dat 8000 mensen zou kunnen tewerkstellen. De vraag is wie er zal komen werken.

Om te kunnen werken op de luchthaven blijkt men bijna drietalig te moeten zijn. De meesten spreken Engels of Frans, maar geen Nederlands.

Mijnheer de minister, 'the coalition of the willing', wat bedoelt u daarmee? Zijn er beleidsintenties om die fantastische potentie rond Zaventem maximaal te benutten? De bekommernis om het Brusselse gewest is bij mij ook zeer groot. Het is onze hoofdstad. De werkloosheidsgraad is er exceptioneel, bijna zo hoog als die van Berlijn, niettegenstaande er 10 kilometer verder enorme mogelijkheden zijn.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Ik sluit me graag aan bij de bekommernis van de heer Van Rompuy. De minister-president heeft bij verschillende gelegenheden verwezen naar het interregionale werkgelegenheidsoverleg dat zal plaatsvinden

en waarvan men tussen 11 en 21 juni resultaten zal bekendmaken. Is dit ook een aspect van de problematiek die hier wordt aangehaald of staat het er los van?

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Het is heel positief dat er 5000 bezoekers naar een jobbeurs komen, maar ik denk dat het succes van een jobbeurs moet worden gemeten aan de hand van het aantal vacatures dat wordt ingevuld. Er moeten uiteraard veel kandidaten zijn vooraleer men vacatures kan invullen. Volgens mij is dat de belangrijkste maatstaf om te spreken van een al of niet geslaagde jobbeurs.

Rekening houdend met de verwachte cijfers inzake tewerkstelling in Zaventem – een verdubbeling wat mij spectaculair lijkt – zijn het terechte bekommernissen die u uit inzake talenkennis, mobiliteit, arbeidsflexibiliteit. Ik ben benieuwd naar de acties die we gaan moeten ondernemen en welke acties u zult voorstellen inzake mobiliteit. De heer Laurys verwijst naar de interregionale besprekingen waar dit alles aan de orde zal komen. Welke maatregelen gaat de Vlaamse Regering voorstellen?

Ik hoop dat de 'coalition of the willing' enkel slaat op de kandidaten die nog geen Nederlands kennen want anders belooft dit weinig goeds. Het is belangrijk om de Nederlandse taal aan te leren. Ik ben benieuwd naar de acties van de VDAB om de taalkennis te bevorderen vooraleer men aan de slag gaat bij een nieuwe werkgever.

Flexibele arbeid, nachtwerk en ploegenwerk zijn een belangrijk gegeven op de luchthaven. Het heeft ook te maken met mentaliteit: wie wil er 's nachts nog werken of in ploegen werken? Men moet flexibel werken ook financieel aantrekkelijk maken en sociaal leefbaar maken om mensen te overtuigen.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Het staat buiten kijf dat Brussels Airport een van de belangrijkste tewerkstellingspolen is in Vlaanderen en een magneet voor andere economische activiteiten.

De cijfers zijn gekend. De groei is er ook. We merken vandaag dat er op de luchthaven om en bij de 500 vacatures permanent open staan en dat we vandaag maatregelen moeten nemen. Om die reden heb ik in het kader van het Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering (VIONA) een onderzoek besteld naar de ontwikkeling van een prospectief arbeidsmarktinstrument. De resultaten van de studie van IDEA Consult zijn vorige maand vrij gegeven. De knelpunten zijn inderdaad talenkennis, mobiliteit en flexibiliteit van de werknemers.

Alles heeft natuurlijk te maken met mentaliteit. Mensen kunnen voor alles bereid zijn of ze kunnen voor zeer weinig bereid zijn. Het is wel een bijzondere situatie. Er is heel veel werk op piekmomenten 's ochtends en 's avonds wat zich vertaalt in een groot aanbod van veel deeltijdse kleine jobs. Een vierde van de werknemers is eigenlijk verplicht om deeltijds te werken.

Dit wordt gecombineerd met moeilijkheden op het vlak van mobiliteit en maakt het daarom soms zeer onaantrekkelijk. Beeldt u zich eens in dat u ergens een job krijgt waarbij u 's morgens om zes uur enkele uurtjes moet werken en dan 's avonds om zeven uur nog enkele uurtjes, en dat deze plaats moeilijk bereikbaar is met het openbaar vervoer of de auto als gevolg van de vele files. Dan is er niet alleen een probleem van mentaliteit, maar ook van organisatie. Mobiliteit is dus een probleem. Mensen moeten ofwel zeer dichtbij wonen omwille van de uurregeling, ofwel over een eigen wagen beschikken. Dat is overigens vaak een selectie criterium, hoewel een eigen wagen niet echt functioneel is in de job zelf.

Wat de vereiste talenkennis betreft, zijn er op de luchthaven heel wat jobs waarvoor kennis van één taal voldoende is. In 6 op de 10 gevallen moet dit specifiek Nederlands zijn. Daarnaast is voor heel wat jobs, meer bepaald voor 5400 jobs, meertaligheid en zelfs drietaligheid een vereiste. Deze hoge taaleisen worden bovendien vaak gesteld bij lagergeschoolde functies. Dat is een zeer bijzondere combinatie, maar ik denk dat die eigen is aan luchthavens overal in de wereld.

De vraag naar Nederlandstaligen zorgt ervoor dat voor bepaalde beroepen het arbeidsaanbod beperkt blijft. Het arbeidsaanbod in de regio Halle-Vilvoorde is niet groot. Niet-Nederlandstaligen uit de omgeving van de luchthaven of uit Brussel zouden het tekort gedeeltelijk kunnen invullen, maar ze vallen vaak uit de boot omdat ze in veel gevallen het Frans als moedertaal hebben en onvoldoende andere talen beheersen.

Mijnheer de voorzitter, ik was net als u onder de indruk van de opkomst. Ik heb in mijn enthousiasme ter plekke gezegd dat er een 'coalition of the willing' moet komen. De 'willing' zijn op de eerste plaats de mensen die er komen werk zoeken, en dat zijn er velen. Het is misschien geen gemakkelijke groep om al hun concrete problemen meteen op te lossen, maar ze zijn er wel. De 'willing' zijn ook mijn collega Cerehxe, Actiris, ikzelf, de VDAB en het bedrijfsleven dat ook wel gemotiveerd is. Ik was aangenaam verrast door de inzet van VOKA, over het realisme en de kwaliteit van wat daar bij elkaar is gezet. Daarom heb ik in mijn enthousiasme gezegd dat we een coalitie moeten maken van diegenen die dit echt tot een goed einde willen brengen.

Op 17 april heb ik de studie van IDEA Consult besproken met de vertegenwoordigers van de Vlaamse Lucht-

havencommissie (VLC). Er is de gemeenschappelijke ambitie om duurzame oplossingen en engagementen te vinden die ons beleid naar de luchthavenregio kunnen versterken. We hebben concrete afspraken gemaakt die de vorm aannemen van een tweetrapsraket. Ik ga eerst in op de eerste trap. Tegen midden mei verwacht ik aanbevelingen van de VLC. In juni verwacht ik dat de aanbevelingen worden vertaald in concrete, tastbare engagementen van de betrokken actoren, onder meer de bedrijven en opleidingsinstellingen. Tegen medio mei verwacht ik van de VLC aanbevelingen inzake de talenkwestie, de fysieke mobiliteit van de werknemers van en naar de luchthaven, en het flexibiliteitsvraagstuk. Om deze aanbevelingen mee vorm te geven heeft de VLC zich geëngageerd om de grootste werkgevers in en rond de luchthaven te raadplegen. Op 19 mei worden de aanbevelingen samen besproken.

We hebben de voorbije jaren al geïnvesteerd in mobiliteit en talenbeleid. Minister Van Brempt heeft heel wat dingen gedaan, in het bijzonder de 13 nieuwe STARTlijnen en het Pendelfonds. Minister Smet werkt een schema uit van collectieve taxi's. Dat is belangrijk voor Brusselse werkzoekenden die bij ons willen komen werken.

Op gebied van taal beschikt de VDAB vandaag over verschillende formules inzake taalopleiding zowel voor werknemers als voor werkzoekenden. Naast de klassieke taalformules zoals NT2 hebben we de laatste jaren versterkt ingezet op Nederlands op de werkvloer met bijkomende instructeurs. Sinds kort hebben we ook een individuele beroepsopleiding met taalondersteuning. In Vlaams-Brabant is sinds enige tijd ook een samenwerking opgezet tussen de VDAB en andere taalaanbieders. Elke werkzoekende die zich in de werkwinkel of een VDAB-kantoor aanbiedt en die blijk geeft van te weinig basiskennis Nederlands, wordt uitgenodigd voor een collectieve infosessie, georganiseerd door VDAB, het Huis van het Nederlands, CVO en Basiseducatie. Op basis van een taaltest wordt de werkzoekende doorgestuurd naar een gepaste taalopleiding.

Ik ga even dieper in op de tweede trap. Tegen medio juni zou ik graag concrete engagementen op tafel hebben die leiden tot oplossingen in de praktijk. Voor de werkgevers betekent dit concrete projecten, onder andere met betrekking tot het nachtelijk mobiliteitsvraagstuk en het rekruteringsbeleid. Ik wil dat ook de overheid een tandje bijsteekt. Tegen medio juni zal de VDAB klaar zijn met een taalactieplan. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan interregionale mobiliteit, ook concreet voor de luchthavenregio.

Dit vraagstuk past helemaal in het verhaal van interregionale mobiliteit. U weet dat mijn Brusselse collega en ikzelf daar al enige tijd over samenwerken. De VDAB en Actiris hebben een versterkte samenwerking

opgezet. We zijn dat nog ambitieuzer aan het maken. We willen 1000 vacatures voorwerp maken van actieve bemiddeling over de gewestgrenzen heen. Dat is niet zo gemakkelijk. Actiris is van goede wil en zorgt voor een goede toeleiding. We zien mensen komen, maar daarmee zijn ze nog niet concreet aan het werk. Dat zal nog heel wat werk vragen, maar ik ben wel gunstig gestemd over de inzet van Actiris.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: En hoe zit het met de banenconferentie?

Minister Frank Vandenbroucke: Ik weet niet goed hoe ik het moet formuleren. Wij zijn bezig met de banenconferentie. Wij confereren elke dag. Gisteren was de heer Leroy nog in het nieuws met het nieuwe actieschema dat we samen hebben uitgewerkt.

De banenconferentie is een soort van 'ongoing business', en dit past daar perfect in. Het is deel van het verhaal. Ik denk dat we ergens tussen 11 en 21 juli naar een soort hoogmis zullen gaan. Dat is onze streefdatum. We zullen met alle politieke verantwoordelijken gaan samen leggen wat we doen. Ik zit daar niet op te wachten, ik ben continu bezig met allerlei zaken. Dit is een zeker een werf van de banenconferentie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de taaleisen van Vlaamse bedrijven aan Waalse werkzoekenden

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, mijn vraag sluit eigenlijk nauw aan bij de vorige. De onderliggende problematiek is gelijkaardig, vanuit een andere invalshoek. Gisteren zat er in De Tijd een heel interessant katren over vergrijzing en schaarste op onze arbeidsmarkt. Men lanceerde er een neologisme, namelijk dat we evolueren naar een knelpunteconomie. Het beleid zal er dan uit bestaan extreme schaarste te managen.

U maakte dezelfde vaststelling als wij, mijnheer de minister, en het is de titel van uw beleidsnota geworden: 'Omgaan met de paradox van de schaarste'. Aan de ene kant hebben we een schaarste op onze arbeidsmarkt, en aan de andere kant hebben we kansengroepen die nog altijd moeilijk de weg vinden naar die markt. In andere

regio's heerst dan weer heel hoge werkloosheid. Daarom is de interregionale mobiliteit zo belangrijk. Dat is in de vorige vraag al heel duidelijk aangehaald.

Er blijkt nog wat werk aan de winkel te zijn. Enkele weken geleden publiceerde de Forem (de Waalse dienst voor arbeidsbemiddeling) cijfers waaruit bleek dat amper 200 Waalse werkzoekenden een baan in Vlaanderen gevonden hadden. In de tweede helft van vorig jaar vonden slechts 140 Waalse werkzoekenden een job in Vlaanderen. In het eerste kwartaal van 2008 bleef dat cijfer steken op 46. Het ritme neemt dus nog af. Volgens Forem stellen Vlaamse werkgevers te hoge taaleisen. Ze vragen voor bepaalde werkposten kandidaten die perfect tweetalig zijn, terwijl de mensen op de werkvloer nauwelijks 10 woorden per dag wisselen. Voor de meeste jobs voor laaggeschoolden is tweetaligheid niet nodig, aldus de Forem.

Daarnaast denkt de Forem dat de quota voor Franstaligen – ingevoerd uit vrees voor verfransing van het bedrijf – een belemmering vormen. Men pleit ook voor het wegwerken van loonverschillen met Franse grensarbeiders en het oplossen van de mobiliteitsproblemen. Dat is hier al vaker aan bod gekomen.

Hoe reageert u op de analyse van de Forem? Denkt u dat bijsturing nodig is? Ziet u nog andere mogelijke oorzaken? En zo ja, welke initiatieven denkt u daarvoor te kunnen nemen?

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, taal is en blijft belangrijk als integratiemiddel in de samenleving, maar ook in een bedrijf. Stellen de Vlaamse bedrijven te hoge eisen? Perfecte tweetaligheid is overdreven, maar ik denk niet dat onze bedrijven dat vragen. De Forem overdrijft. Grotere bedrijven leveren trouwens zelf al inspanningen om taalcursussen te organiseren op de werkvloer. KMO's vragen om dat georganiseerd te krijgen, met steun van de overheid.

Is tweetaligheid voor laaggeschoolden niet nodig? In bepaalde mate is dat wel nodig. Zeker als er bij de aanwerving uitleg moet worden gegeven en moet worden gepraat over veiligheid, moet de kandidaat over een basis van het Nederlands beschikken. Dat is een praktisch probleem. Mijnheer de minister, hoe gaat u via uw collega-minister de Forem overtuigen van de noodzaak van de kennis van het Nederlands?

De Forem trekt dat wat in twijfel en verwijt de Vlaamse bedrijven dan maar dat ze te hoge taaleisen stellen. Daar zit het probleem. Als de Forem al niet overtuigd is van de noodzaak van het Nederlands, hoe gaat men de kandidaten dan motiveren om Nederlands te leren?

Volgens mij mag schaarste geen drogreden worden om het Nederlands niet te leren.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, ik ga eerst enkele cijfers geven. Mijnheer Van Malderen, die cijfers bewijzen dat dit toch een moeizaam proces is. Op basis van de meest recente cijfers werden ondertussen 318 werkzoekenden van Forem in Vlaanderen geplaatst. Het gaat om 123 werkzoekenden in West-Vlaanderen, 33 in Oost-Vlaanderen, 128 in Vlaams-Brabant en 34 in Limburg.

Het engagement om interregionale mobiliteitsacties op te zetten bij de VDAB en Forem dateert van april 2007. Deze acties zijn in uitvoering en ter versterking van de politieke samenwerkingsakkoorden die in 2005 en 2006 tussen de verschillende gewesten en gemeenschappen werden gesloten. Daarbij werd afgesproken dat de VDAB jaarlijks 5000 Vlaamse werkaanbiedingen aan Forem zou sturen en Forem 50.000 Waalse werkzoekenden mobiliseert om deze acties in te vullen.

De hoofdlijnen van dit plan zijn enerzijds de toeleiding van kandidaten naar werkaanbiedingen. Daarbij bezorgt de VDAB vacatures aan Forem en bemiddelt Forem actief op deze vacatures onder Waalse werkzoekenden. De VDAB ondersteunt dit met acties zoals individuele beroepsopleiding in de onderneming (IBO), taal-IBO, opleidingen of jobcoaching. Anderzijds organiseert de VDAB jobdatings, waar de ondernemingen die interesse hebben laten blijken voor kandidaten uit andere gewesten en gemeenschappen sollicitatiegesprekken kunnen voeren met de door Forem actief bemiddelde werkzoekenden.

Uit een eerste evaluatie van deze werkwijze hebben VDAB en Forem inderdaad vastgesteld dat er enkele factoren zijn die een rem zetten op een vlotte interregionale mobiliteit. Die remmingen bevinden zich zowel aan Waalse als aan Vlaamse kant. Om te beginnen, dat is nogal fundamenteel, stellen we vast dat er zowel aan Vlaamse als aan Waalse kant voor heel wat beroepen een tekort aan geschikte kandidaten is en dat het hierbij vaak over dezelfde beroepen gaat.

Het is juist dat de taalvereisten van de Vlaamse werkgevers niet altijd voldoende duidelijk geëxpliciteerd zijn, maar ook de taalcompetenties van de Waalse werkzoekenden zijn niet altijd voldoende duidelijk geëxpliciteerd. Er is dus werk aan de winkel voor de bemiddelingsdiensten en de betrokken werkgevers en werkzoekenden als we goed willen matchen.

Er zijn ook psychologische barrières bij sommige bedrijven om Waalse werkzoekenden aan te werven. Bepaalde bedrijven zeggen anderzijds dat ze wel degelijk Waalse werkzoekenden willen aanwerven, maar dat ze een bepaalde mix die zij beschouwen als een gezonde

mix van Nederlandstalige en Franstalige werknemers in het bedrijf wensen of wensen te behouden. Maar er is natuurlijk ook bij Waalse werkzoekenden een psychologische barrière om aan de andere zijde van de taalgrens een job te gaan zoeken. Dan zijn er nog feitelijke mobiliteitsproblemen in de vorm van gebrekkig openbaar vervoer hier en daar.

Op basis van deze vaststelling hebben de VDAB en Forem sinds mei hun acties bijgestuurd. We proberen 50.000 Waalse werkzoekenden te mobiliseren. Daarvoor heeft Forem een meer intensieve informatie- en sensibilisatiecampagne opgezet, waarbij de Waalse werkzoekenden een voorstelling krijgen van de Vlaamse arbeidsmarkt en een voorstelling over wat werken in een andere regio kan betekenen, om vooroordelen te ontcrachten.

Om zowel aan de Vlaamse werkgever goede kandidaten te kunnen voorstellen als aan de Waalse werkzoekende concrete, heldere vacatures te presenteren, zijn sinds mei gemengde teams van VDAB en Foremedewerkers opgezet. Deze teams verzamelen nauwkeurige werkaanbiedingen. Op basis daarvan kunnen VDAB en Forem-consultanten aan de hand van competentiefiches en beknopte maar heldere cv's van Waalse werkzoekenden, al dan niet gecombineerd met aangepaste technische- of taalopleidingen, bemiddelen op deze vacatures. Deze bijsturing heeft dus tot doel de eerder geformuleerde knelpunten aan te pakken. Daar zijn we dus volop mee bezig.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Uit de cijfers leid ik ook af dat er ondertussen meer ritme is gekomen in het aantal vacatures dat effectief wordt ingevuld. Blijkbaar lonen de geleverde inspanningen toch.

In algemene zin leid ik uit uw antwoord ook af dat er nood is aan interregionale mobiliteit en dat het probleem complexer is dan het af en toe wordt voorgesteld. Op een gegeven moment had ik de indruk – ik heb het dan over verklaringen van minister-president Peeters en zijn Waalse tegenhanger Marcourt – dat men het probleem leek te reduceren.

Minister Frank Vandenbroucke: Nee, dat is Demotte. Marcourt staat, zoals ik, met zijn voeten in het moeras.

De heer Bart Van Malderen: Zij leken het te reduceren tot het feitelijke mobiliteitsprobleem. Men zou bussen laten rijden tussen de verschillende regio's en dan zou het probleem opgelost zijn. Ik denk dat uit uw antwoord heel duidelijk blijkt dat er heel wat meer problemen en obstakels zijn dan op het eerste gezicht zou kunnen blijken.

Mijnheer de minister, heel terecht merkt u op dat de echte knelpuntberoepen in Brussel, Wallonië en Vlaanderen eigenlijk gelijk lopen. Als we de officiële lijst bekijken die men gebruikt om werknemers van binnen de nieuwe EU-landen te beoordelen, heeft Wallonië zelfs één knelpuntberoep meer dan Vlaanderen, met name schilders.

Het niet kennen van de tweede landstaal door heel wat Franstalige werkzoekenden duidt op een faliekante tekortkoming op het gebied van onderwijs. Daarnaast, en dat hebt u ook aangehaald, is er een andere notie van het woord basiskennis van de andere landstaal in de twee landsdelen. Ik denk dat men er soms te gemakkelijk van uitgaat dat men het Nederlands beheerst of er een basiskennis van heeft, terwijl dat in Vlaanderen anders gepercipieerd wordt en de verwachtingen een stukje hoger liggen.

Maar het moet me ook van het hart dat in een arbeidsmarkt die extreme schaarste zal moeten beheersen, werkgevers nog altijd blijven zoeken naar witte raven en blijkbaar niet bereid zijn om zelf te investeren om zwarte raven wit te maken. Ik heb een dubbel gevoel bij wat de Forem aanhaalt in verband met quota waarbij men een al te grote verfransing van het bedrijf probeert tegen te gaan. Natuurlijk zijn dat bedrijven die op dat moment al Franstaligen in dienst hebben. De problematiek van de quota rijst niet bij bedrijven die uitsluitend met Nederlandstaligen werken en die liever vacatures laten openstaan dan ze in te vullen met Franstaligen. Ik zie dat het grootste deel van de Waalse werkzoekenden die naar een Vlaamse vacature worden toegeleid, zich in West-Vlaanderen situeert. Blijkbaar geldt die vrees voor verfransing niet als het gaat over Franse grensarbeiders. De heer De Craemer heeft dat al herhaaldelijk aangehaald.

Ik ben tevreden met het antwoord van de minister, zeker in de mate dat hij heeft gewezen op het probleem en de bereidheid om daar verder op in te zetten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick De Klerck tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het tekort aan werknemers in de bouwsector

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de bouwsector heeft in Vlaanderen een erg vruchtbare periode achter de rug. In 2006 en 2007 groeide de bouwsector met hogere percentages dan de algemene economie. Voor 2008 blijkt dat er minder

woningen zullen worden gebouwd, maar de renovatie- en niet-woningbouwactiviteiten zorgen ervoor dat de orderboekjes van de Vlaamse bouwbedrijven nog altijd goed gevuld zijn.

Ook de tewerkstelling komt niet in het gedrang. Integendeel, de nog steeds grote activiteit zorgt ervoor dat de tewerkstelling verzekerd blijft. Volgens een enquête van de Bouwunie, de unie van het kmo-bouwbedrijf, heeft de grote meerderheid van de ondervraagde Vlaamse bouwwerkgevers niemand moeten ontslaan, of toch niet om economische redenen. 18 van hen denkt in de nabije toekomst zelfs werknemers te kunnen aanwerven.

Dit laatste lijkt een moeilijke klus. Goede bouwvakkers zijn en blijven schaars. Het tekort aan nieuwe mensen is een heel grote bedreiging voor de toekomst en de groei van de bouwsector. Volgens de Bouwunie hebben 73 procent van de bouwbedrijven vacatures openstaan die moeilijk of niet ingevuld geraken. Vooral de jobs voor geschoold personeel blijven lang openstaan. Het niet vinden van geschikt personeel is een rem op de ontwikkeling van de bouwbedrijven. 82 procent van de ondervraagden bevestigt dit.

Een bijkomend probleem is dat vele bouwvakkers in België van Polen afkomstig zijn. De Poolse regering wil hen nu terug. Er komt in de Poolstalige media in Groot-Brittannië een reclamecampagne om de Polen terug naar huis te lokken. Ook in ons land komt er binnenkort een dergelijke publiciteitscampagne, onder de slogan 'Dichter bij je werk! Dichter in Polen!'. De kans is groot dat velen zullen terugkeren aangezien de loonsverschillen tussen Polen en België niet meer zo groot zijn. Als deze campagne succes heeft, zal het aantal werknemers in de bouw nog schaarser worden.

Mijnheer de minister, het antwoord op mijn twee eerste vragen die ik had ingediend, mag u me schriftelijk overhandigen.

Er is niet enkel een tekort aan bouwvakkers, maar ook een tekort aan bedienden, ingenieurs en kaderleden in de bouwsector in het algemeen. Welke stappen worden ondernomen om jongeren te motiveren om in de bouwsector te gaan werken? Welke maatregelen worden getroffen om ook buitenlandse werknemers aan te trekken, om deze knelpuntberoepen uit te oefenen?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Ik heb een bedenking die te maken heeft met de relativiteit van het werk dat we hier doen. Twee jaar geleden bestookten we de minister met vragen omdat we ons ongerust maakten over de pseudo-interimkantoren in Nederland die Poolse arbeiders rekruteerden en op welke manier we dat konden

afblokken. Twee jaar later maakt men ons ongerust omdat de Polen terug vertrekken. Dat wijst op de vergankelijkheid der dingen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer De Klerck, ik had het gevoel toen ik de vraag kreeg, dat er nogal veel documentatie werd gevraagd, wat gemakkelijker is in een schriftelijk antwoord. Ik apprecieer dat u dat zelf al suggereert. Ik stel voor om de antwoorden op de eerste twee vragen, waarin u naar cijfers vraagt, niet mondeling te brengen maar over te maken aan het commissiesecretariaat.

Ik ga meteen naar uw derde vraag waarin u wijst op een breed tekort. U verwijst ook naar ingenieurs en kaderleden. Dat is zeer juist.

Er is een probleem dat zich eigenlijk al bij de start in het onderwijs situeert, namelijk het motiveren van jonge mensen om aan de slag te gaan in de bouwsector. Omdat dat probleem zich al situeert bij de start in het onderwijs, zet ik samen met de onderwijspartners, de centra voor leerlingenbegeleiding en de VDAB, in op betere ondersteuning van leerlingen bij het maken van hun studiekeuze. Dat veronderstelt onder meer meer doorzichtigheid bij de aanbodzijde.

Daarom organiseert het departement Onderwijs en Vorming samen met de CLB's elk schooljaar studieinformatiedagen, de SID-ins. Daar geven we aan laatstejaarsleerlingen uit het secundair onderwijs informatie met het oog op hun studiekeuze bij de start van het hoger onderwijs. We willen op die manier dat mensen goed kiezen en een mislukking in het hoger onderwijs vermijden.

Tot nu toe gaven we maar beperkt aandacht aan de opleidings- en tewerkstellingsmogelijkheden in de verschillende beroepssectoren op dat moment. De VDAB was daar als enige. Vanaf dit jaar hebben we de SID-ins met partners uit de beroepswereld uitgebreid. Aanvankelijk gaat het om een pilootproject in Oost-Vlaanderen. Vanaf 2009, na een evaluatie en bijsturing, zullen we dit in twee provincies doen. Ik hoop alvast dat de bouwsector aan de volgende editie deelneemt. Dit zou ons in staat stellen na te gaan wat dit juist oplevert. Het gaat hier om een voorbeeld van studiekeuzebegeleiding die nauwer aansluit bij het beroepsleven dat na een studiekeuze wacht. Bezoekers krijgen te zien welke opleidingsactoren er buiten de formele onderwijsinstellingen zijn.

Ik wil nu even op een heel ander punt ingaan. Ik probeer de realiteit van het beroeps- en technisch onderwijs te verbeteren. Ik investeer sterk in infrastructuur. Dit geldt ook voor de bouw. In de brede zin van het woord zal de bouw gespreid over de hele legislatuur een bijkomende investeringsmarge van ongeveer 7,8 miljoen euro

hebben ontvangen. Dat is een gedeelte van het totaalbedrag van 42 miljoen euro dat ik in die periode voor de basisinfrastructuur van het TSO en het BSO op tafel zal hebben gelegd.

We leggen tevens de nadruk op initiatieven als het werkplekleren en dergelijke. We organiseren doedagen voor leerlingen van het zesde leerjaar. Die dagen worden in de meeste bouwcentra van de VDAB georganiseerd. De VDAB motiveert en begeleidt door middel van een aantal sectorspecifieke acties werkzoekenden, onafhankelijk van hun leeftijd, om in de bouw te werken. In het kader van het jeugdwerkplan hebben we recent een proefproject voor jongeren opgezet. Hierbij worden 350 begeleidingen met het oog op een duurzame tewerkstelling in de bouwsector uitbesteed.

Ik zal nu een antwoord op de vraag over de screening geven. In 2006 is een gedeelte van de restmiddelen van het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 2005-2006 voor de sectorale screening van de bouw vrijgemaakt. De doelstelling van de sectorale screening was de verbetering van de toeleiding naar werk en de invulling van vacatures door middel van een actualisering en een analyse van de arbeidsmarktreserve voor de bouwsector.

Tussen mei en eind december 2006 werd de arbeidsmarktreserve van de bouwsector onder handen genomen. Eind april 2006 waren 16.655 werkzoekenden met een bouwberoep, waaronder 4391 jongeren, bij de VDAB ingeschreven. De screening resulteerde in een totaal van 9800 niet-werkende werkzoekenden met aspiraties voor de bouwsector. Eind december 2006 waren al deze werkzoekenden uit de werkloosheid uitgestroomd of door een van de verschillende voorziene acties bereikt. Het gaat hier om oriënterende en competentieversterkende acties als infosessies, testings, opleidingen Nederlands voor anderstaligen (NT2-opleidingen), bouwopleidingen en Individuele Beroepsopleidingen in de Onderneming (IBO's). Het aantal door de VDAB geregistreerde vacatures in de bouw steeg. Deze vacatures werden ingevolge de screening vlugger met geschikte kandidaten ingevuld. Eind 2006, na de screening, was de arbeidsmarktreserve in de bouw in vergelijking met eind 2005 met 29 percent gedaald. Deze daling was het gevolg van de screening en van de op die groep gerichte acties. De balans was dan ook positief.

De heer De Klerck heeft tevens een vraag over de competentiebalans voor de bouw gesteld. Om de dossiers met beroepsaspiratie in de bouwsector na de screening verder op punt te stellen, is de competentiebalans bouw ontwikkeld en vanaf september 2006 toegepast. Het dossier van elke werkzoekende die zich in een bouwberoep inschrijft of herinschrijft, wordt op het einde van de maand aan de hand van de competentiebalans gescreend. Het gaat hier om een vergelijking van

objectieve factoren in het dossier van de werkzoekende en het succesvolle profiel voor het beroep. Indien de screening tegenstrijdigheden aan het licht brengt, nodigt de VDAB-consulent de klant uit om zijn dossier te bespreken en de nodige acties te ondernemen. Elke maand stelt de VDAB bij gemiddeld 403 werkzoekenden vast dat ze niet aan het succesvolle bouwprofiel beantwoorden. Na de gepaste actie gaat het merendeel aan het werk, al dan niet in de bouwsector. De rest start een opleiding, een IBO of een andere remediërende actie. Op deze wijze intervenueert de VDAB actief indien een, eventueel jongere, werkzoekende in de bouwsector aan de slag wil, maar bepaalde competenties ontbeert. Kort na de inschrijving bij de VDAB wordt de werkzoekende naar de nodige opleidingen, naar een IBO of naar een andere actie doorverwezen. Dit moet hem arbeidsmarktrijp voor de bouw maken en zijn tewerkstelling in de bouwsector bespoedigen.

We investeren in de sensibilisering van de VDAB-consulenten. Een sectorale screening, aangevuld met een screening van de competentiebalans, brengt steeds een sensibilisering van de VDAB-consulenten met zich mee. De consulenten zijn met behulp van bijkomende informatie over de sector en over bouwberoepen bewust gemaakt van de nodige profielen en van de vereiste competenties. Ze kunnen deze kennis ten aanzien van nieuw ingestroomde werkzoekenden nuttig aanwenden.

Ik zal even overlopen wat we verder nog doen. De IBO's zijn belangrijk, ook in de bouwsector. Er zijn snuffelstages voor jongeren die hen moeten stimuleren om voor de bouw te kiezen. We stellen onze opleidingen ter beschikking van het onderwijs, van leraren en van leerlingen. Samen met het Fonds voor Vakopleidingen in de Bouw (FVB) en met de beroepsverenigingen promoten we bouwberoepen en voeren we imagocampagnes. Het proefproject sectorale arbeidsbemiddeling in de bouw is nieuw.

Sinds 1 januari 2008 worden de acties voor jongeren binnen de werking van de VDAB onder de noemer van het jeugdwerkplan geïntensifieerd. Na een maand werkloosheid worden de jongeren door een VDAB-consulent uitgenodigd. Jongeren met een beroepsaspiratie in de bouwsector die competentieversterking nodig hebben, worden direct naar de geschikte beroepsopleiding of naar andere nodige acties doorverwezen.

We hebben een specifieke actie opgezet, waarbij 350 jongeren met aspiraties in de bouwsector in een door het FVB uitgevoerde sectorspecifieke begeleiding worden opgenomen. Het gaat om jongeren die voldoende arbeidsmarktrijp zijn en die beschikken over de basisvaardigheden om in de bouwsector een job uit te voeren. Ze missen evenwel de kennis of de ervaring om de juiste weg naar een job in de bouw te vinden. We zijn hier heel

recent, met name op 1 mei 2008, mee van start gegaan. Dit loopt tot eind 2009.

Daarnaast heeft de VDAB op lokaal vlak met het FVB en met andere publieke organisaties lokale partnerschappen afgesloten. Het gaat hier onder meer om Bouwpool, om Bouwbaan en om Bouwkan. Die partnerschappen zijn bedoeld om potentiële bouwvakkers over vacatures, opleidingen en competenties te informeren.

Er zijn geen speciale maatregelen genomen om buitenlandse werknemers aan te trekken. Sinds 1 mei 2006 is een versoepelde regeling van kracht om werknemers uit acht nieuwe lidstaten op een vereenvoudigde wijze arbeidsvergunningen en -kaarten toe te kennen. Daarvoor dient een lijst met 113 beroepen als basis. De toelatingen worden door het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie (VSAWSE) toegekend binnen een periode van 5 werkdagen. Sinds 1 januari 2007 geldt die versoepelde regeling niet alleen voor de acht nieuwe lidstaten, maar ook voor werknemers afkomstig uit Roemenië en Bulgarije.

Ik zou willen verwijzen naar het jaarverslag 2007 van het VSAWSE dat u trouwens ook op onze website vindt. Daar gaan we uitvoerig in op de zogenaamde knelpuntberoepenregeling.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb nog drie opmerkingen.

U zegt dat het moeilijk is om jonge mensen te motiveren. Ik denk dat er een belangrijk perceptieprobleem en imagoprobleem is. U hebt het zelf aangehaald in uw antwoord. In verschillende regio's zijn er RESOC's (Regionaal Sociaal-Economisch Overlegcomité) die streekpacten hebben ontwikkeld waarin men uitgaat van het begrip 'Universiteit van de handen'. Dat is een belangrijk gegeven. Velen volgen universiteit, maar er is ook een grote nood aan mensen die met hun handen kunnen werken. Het is een imago- en perceptieprobleem, en daar moet absoluut aan worden gewerkt. Ik ben blij dat u dat ook in uw antwoord stelt. Het is zeker geen minderwaardig werk.

De bouwsector heeft 7,8 miljoen euro extra investeringsmarge op 42 miljoen euro. Dat lijkt behoorlijk veel, maar ik kan moeilijk inschatten of dit een positieve impuls is.

Men zou ook aandacht moeten besteden aan het doorstromen van mensen uit bepaalde circuits naar het reguliere circuit. In onze streek werken er nogal wat mensen aan de herstelling van oude boten. Ze leveren nuttig werk en zouden naar de reguliere werven kunnen doorstromen. Argonaut is een goed voorbeeld waar doorstroming mogelijk is.

In de streek van Brugge zijn er bijvoorbeeld ook veel mogelijkheden voor vakwerkbouw. Sociale werkplaatsen zouden in opleidingen en specialisaties kunnen voorzien. In het reguliere circuit en de historische steden zouden deze mensen werk kunnen vinden.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de minister, u hebt in uw antwoord stilgestaan bij de toeleiding naar de sector vanuit het onderwijs en vanuit de werkzoekenden.

De interne mobiliteit van mensen die reeds in de sector aan het werk zijn, lijkt me ook belangrijk. In de bouwsector bestaan er vier looncategorieën: ongeschoolden, geoefenden, geschoolden eerste categorie en geschoolden tweede categorie. Vroeger kende ik de lonen uit het hoofd. Wat ik wel nog weet, is dat ze elk ongeveer 25 percent van de arbeidsmarkt van de bouw innamen. Ongeveer de helft van de mensen die in de bouw actief zijn, worden als niet-geschoolden beschouwd, hoewel ze soms een carrière van tien of 20 jaar hebben opgebouwd in de bouwsector.

Als je een aantal vacatures voor geschoolde bouwvakkers wil invullen, dan moet je inzetten op het erkennen van de aanwezige competenties. Het is op zich niet normaal dat 50 percent van de mensen uit een sector die intussen een technologische sector is geworden, verloond worden als niet-geschoolden.

Minister Frank Vandenbroucke: Men zou met een soort methodiek van ervaringsbewijs moeten werken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
